

Jaarverslag 2008

Jaarverslag 2008

Voorwoord

In de lente van 2006 hebben de aanbieders van volwasseneneducatie zich met elkaar verbonden middels de oprichting van diva vzw, in functie van afstemming en samenwerking op het domein van levenslang leren in Vlaanderen.

In 2008 zijn de eerste reële stappen gezet in een koerswijziging van de vzw. Een breder partnerschap werd gecreëerd door de ondersteuning die diva verleende aan de provinciaal georganiseerde RTC-werking.

Zo zijn in het "diva-huis" 2 "kamers" ontstaan: één waar de centrale partners in levenslang leren elkaar verder ontmoetten, en één voor de provinciale RTC's. Daarmee legde diva een brug van de volwasseneneducatie naar het leerplichtonderwijs, en verdiepte de focus zich in het terrein van beroepsmatige vorming en opleiding. Een meer omvattende bijdrage in de nood aan competentie-ontwikkeling kon hiermee worden geleverd, in het bijzonder in de thematiek van de aansluiting onderwijs/opleiding en arbeidsmarkt.

Naast het uitvoeren van enkele vastgelegde activiteiten door het beleid, maakte diva zijn rol van netwerkfacilitator waar. Zowel tussen diva-partners als met en tussen de basis: in het RTC-forum ontstond een verbinding tussen de RTC's; de verschillende ondersteunende activiteiten ten aanzien van de bruggenbouwers faciliteerden de dynamiek op het terrein; en de e-leren-werking "Toll-net" bracht op enkele maanden een breed expertiseverhogend netwerk in beweging.

Momenteel is het pad geëffend naar een heuse omwenteling van de vzw, wat gebeurt in de lijn van het streven van de Minister van Werk, Onderwijs en Vorming naar een maximale ondersteuning van de RTC's met het oog op een betere integratie van de krachten inzake de verbinding tussen opleiding/onderwijs en het arbeidsleven, met respect voor de autonomie en (decreta)le rol van elke partner.

De noodzakelijke besprekingen om tot een gedragen structuur te komen, hebben heel wat hindernissen gekend. Begin 2009 zal de horde genomen worden naar een nieuwe organisatie met een gewijzigde focus, waarbij eens te meer telt:

Samen werken we aan leren, en slaan we de brug naar werken.

Michel Clerinx
Directeur

Fons Leroy
Voorzitter

Inhoud

Voorwoord	2
Inhoudstafel	3
1 Voorstelling diva vzw	4
1.1. Platform publieke opleiders	5
1.2. Diva en de RTC's	5
2 Uitgangspunt voor de werking: leernetwerking	7
2.1 Leernetwerk	8
2.2 Doelstelling van een leernetwerk	8
2.3 Facilitering door diva	9
2.4 De aanpak	9
2.5 Terminologie m.b.t. groepen in het leernetwerk	10
2.6 Toepassing van de leernetwerking in 2008	10
3 Levenslang leren	11
3.1 Toll-net	12
<i>Toll-shops</i>	13
<i>Toll-cursus</i>	13
<i>www.toll-net.be</i>	14
<i>Themagroepen</i>	14
3.2 Leernetwerk Ondernemingszin	16
3.3 Geïntegreerde opleidingstrajecten	17
3.4 De Vormingsdatabank en www.wordwatjewil.be	18
4 Facilitering RTC-werking	22
4.1 RTC-forum	23
4.2 E-learning autotechniek	24
4.3 Stages voor leerlingen en leerkrachten	25
<i>Stageforum</i>	25
<i>Leerkrachtenstageforum</i>	26
<i>Bruggenbouwers</i>	27
4.4 VCA	28
5 Wie is wie	31

1

Voorstelling van diva vzw

1.1 Platform publieke opleiders

Diva vzw is een in 2006 opgericht platform van publieke aanbieders van volwasseneneducatie, dat instaat voor beleidsuitvoerende aspecten op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: Onderwijs en Vorming, Werk en Cultuur. Het bestuur bestaat uit afgevaardigden van volgende publieke opleiders: VDAB, SYNTRA Vlaanderen, SoCius, Federatie basiseducatie en de 4 onderwijsnetten VSKO, GO!, POV en OVSG. Zij heeft als prioritaire opdracht de transparantie, de effectiviteit en de efficiëntie van het opleidingsaanbod voor volwassenen te verhogen.

Netwerking staat steeds centraal binnen diva. Dit betekent dat bij alle activiteiten de aandacht uitgaat naar mogelijkheden om de diva-partners, hun basis en andere stakeholders met elkaar in verbinding te brengen. Dit levert informatie-uitwisseling en betrokkenheid op, zodat ieders werking kan groeien, met respect voor ieders autonomie en (decretale) rol, in complementariteit en in samenwerking met andere spelers op het terrein.

In 2008 oriënteerde diva de werking in het kader van:

- het eigen actieplan 2007-2009;
- de vraag van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming om een hefboom te zijn in realisatie van de competentieagenda;
- de vraag van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming om de RTC-werking en de diva-werking aan elkaar te koppelen

1.2 Diva en de RTC's

In 2007 zijn oriënterende stappen gezet in een partnerschap tussen diva en de RTC's. In 2008 werd een concrete samenwerking opgestart, waarbij diva de RTC's een ontmoetingsforum bood en waarbij enkele projecten zijn uitgewerkt ten bate van de gezamenlijke RTC-werking.

In 2008 werd een accent gelegd op drie soorten activiteiten, telkens gerelateerd aan de maatschappelijke opdracht en de betrokken verantwoordelijken:

- activiteiten specifiek betrekking hebbend op het netwerk van opleidingsverstrekkers voor volwassenen, onder de verantwoordelijkheid van de diva-partners
- activiteiten specifiek betrekking hebbend op het RTC-netwerk, onder de verantwoordelijkheid van de RTC's
- exploratie van mogelijke gezamenlijke activiteiten met betrekking tot competentieverhoging of levensloopbaanontwikkeling, in het kader van de competentieagenda, met input vanuit beleid, van diva-partners en/of van RTC's.

Hoewel de exploratie van gezamenlijke activiteiten leidde tot enkele ideeën, is er geopteerd om de uitwerking hiervan pas te starten na de concrete realisatie van een structurele samenwerking tussen diva en de RTC's. Deze wordt verwacht in 2009.

Dit resulteerde in 2008 tot volgende activiteiten:

soort activiteiten	LLL-activiteiten	RTC-ondersteuning
activiteiten bottom up	leernetwerking e-leren (Toll-net) geïntegreerde trajecten	RTC-forum e-autotechniek
activiteiten top down	vormingsdatabank wordwatjewil.be	(leerkrachten)stages VCA

Uitgangspunt voor de werking: leernetwerking

2

In 2007 organiseerde diva enkele evenementen waar personen werkzaam bij de diva-partners en hun basis, elkaar ontmoetten om te leren en te netwerken, in het kader van levensloopbaanoriëntering.

Dit was de prille invulling van een piste die diva in 2008 resoluut insloeg, namelijk deze van de netwerking met als eerste doel het van en met elkaar leren, en zo desgevallend ook samen activiteiten te ontplooiën. Het concept van de leernetwerking is verder geëxploreerd in de bottom-up activiteiten. Toll-net is het eerste volwaardige leernetwerk, waarbij groepen leerdeskundigen op het terrein al lerend met elkaar in verbinding zijn getreden. Zij deden dat, elk met een eigen intensiteit, doorgaans in rechtstreekse relatie met hun professionele realiteit.

2.1 Leernetwerk

Een leernetwerk is een groep van individuen uit de basis van de diva-partners, die met en van elkaar leren, over een specifiek thema. Dit thema wordt bepaald door het bestuur van diva vzw.

Zowel directies, pedagogisch adviseurs, trajectbegeleiders als lesgevers kunnen deel uitmaken van het netwerk. Ook externen kunnen in dit netwerk betrokken worden in functie van het inbrengen van bijkomende expertise. Leden van het netwerk treffen elkaar via vergaderingen, workshops, een community, website, ...

De leernetwerken zijn een middel waarbij met de basis van de diva-partners, rond duidelijk afgebakende beleidsthema's, leertrajecten worden afgelegd om de uitvoering van het beleid te faciliteren. Daarin zijn de kritische succesfactoren: draagvlak, een uniform begrippenkader, time to market, het voorzien van experimenteer-ruimte.

2.2 Doelstelling van een leernetwerk

Een leernetwerk dat in de schoot van diva wordt opgericht heeft als doel bij te dragen tot de realisatie van strategische doelstellingen van de diva- en RTC-partners, en zo een beleidseffect te realiseren. Deze bijdrage vertaalt zich in volgende operationele doelstellingen:

- Het verhogen van de **competenties** (kennis/vaardigheden/attitudes) van de leden van het leernetwerk: diva-partners en hun basis leren van elkaar, mogelijk ook van externen;
- Het opbouwen van een gezamenlijke terminologie, gezamenlijke **visie** ... wat de stap naar afstemming tussen leden van het netwerk vergemakkelijkt;
- Het verbreden van het **netwerk** van de leden, alsook het creëren van kansen voor de leden om andere leden snel en efficiënt te contacteren;
- Het voortbouwen op en het **duurzaam maken van succesvolle initiatieven** en *good practices* die op het werkveld ontstonden en hun nut bewezen, als gevolg van bijvoorbeeld proeftuinen of Europese projecten.

Het ontstaan van nieuwe **samenwerkingsprojecten**, die zowel mét als zonder de ondersteuning van diva vzw verder vorm kunnen krijgen. Het leernetwerk fungeert dan als experimenteerruimte voor nieuwe innovatieve initiatieven, waarbij de partners de haalbaarheid en de voorwaarden voor duurzame implementatie kunnen toetsen.

2.3 Facilitering door diva

Diva stimuleert en motiveert individuen om met elkaar in contact te komen, ideeën en ervaringen uit te wisselen en samen te werken en te netwerken. Afhankelijk van de noden en doelstelling kan diva een coördinerende of meer faciliterende functie vervullen, en/of expertise inbrengen.

Daartoe nam diva initiatieven die het leren faciliteren zoals:

- Het uittekenen van een traject, de opvolging van het proces, en de evaluatie van de resultaten;
- Het organiseren van workshops, overleg, ...
- Het voorzien van de nodige tools (elektronische leeromgeving, website, ...);
- Het inbrengen van eigen en/of externe expertise m.b.t. het thema;
- Het motiveren van deelnemers en partners;
- Dissemineren van goede praktijken, projectresultaten, ...

Diva nam ter ondersteuning van het netwerk ook soms een rol op zich bij het voorbereiden/opzetten van een project, o.a. door:

- Projectbeheer;
- Kennis van financiële bronnen en begeleiding/actie daarin;
- Versterken van netwerk door zoeken naar partners (binnenland/buitenland);
- Het ruimere leernetwerk bij het project te betrekken i.f.v. een duurzame werking en een blijvend effect.

2.4 De aanpak

Diva definieerde, vanuit de eerste ervaringen, enkele opeenvolgende fasen voor de opstart en de werking van een leernetwerk, mutadis mutandum toe te passen:

- Bepalen van de scope en inzicht verwerven in de context, noden, ... (inclusief een check op beleidsrelevantie, aansluiting bij beleid en de engagementen van de diva-partners en RTC's, de mate waarin het realiseren van een leernetwerk een geschikte aanpak is, en de mate waarin de doelstelling innovatief/complementair aan bestaande acties is)
- Bepalen van de operationele **doelstellingen**, een **stappenplan** en **indicatoren**.
- Opstellen van een **actieplan** in functie van de ondersteuning van het netwerk.

- Opvolging/Aansturing van **proces** zelf, met aandacht voor:
 - Aangrijpen van opportuniteiten;
 - De communicatie naar de leden van het leernetwerk (bekendmaking acties, motiveren om deel te nemen, ...);
 - De communicatie naar alle stakeholders (transparantie creëren m.b.t. het proces en de resultaten)...
- De permanente **evaluatie** van de input – proces – output (bereik, efficiëntie, relevantie) – impact, het aftoetsen van de resultaten aan de beoogde doelstellingen (effectiviteit) en bijsturing.

2.5 Terminologie m.b.t. groepen in het leernetwerk

Formele actoren (duidelijkheid inzake rol en lidmaatschap):

- De diva-stuurgroep: neemt strategische beslissingen m.b.t. uitbouw en ondersteuning van het netwerk;
- De netwerkconsulent: een diva-medewerker die de leernetwerking rond het gekozen thema coördineert en/of faciliteert;
- Een projectgroep: een groep die samenwerkt aan een project dat voortspruit uit ideeën en acties in het leernetwerk.

Informele actoren (kracht zit in dynamiek en netwerk van individuen):

- De trekkersgroep: groep van mensen die de initiatieven in het netwerk praktisch opvolgen en coördineren, voorstellen doen naar de stuurgroep, enz. Een project is maar zinvol indien de trekkersgroep bestaat uit 1 of meer personeelsleden van diva én afgevaardigden diva- en/of RTC-partners;
- Het leernetwerk: een ongelimiteerde groep van individuen die zich verenigen rond een thematiek en die worden ondersteund bij het delen van kennis, samenwerken, etc;
- Een themagroep: een groep van individuen uit het leernetwerk, die (geregeld) samenkomt om op specifiek onderwerp in te gaan en (van elkaar) bij te leren.

2.6 Toepassing van de leernetwerking in 2008

- In 2007 startte diva met een eerste leernetwerk, in het domein van e-leren: **Toll-net**; een netwerk van lesgevers, ICT-coördinatoren, directies en pedagogische begeleiders in de volwasseneneducatie, dat in 2008 volop tot bloei is gekomen.
- In het kader van het actieplan "ondernemend onderwijs", is complementair aan het project Competento een "**leernetwerk ondernemingszin**" opgestart, dat vanaf 2009 wordt uitgebouwd in de schoot van SYNTRA Vlaanderen.
- In vervolg op het in 2007 gestarte diva-project "geïntegreerde leertrajecten geletterdheid" is een leernetwerk "**geïntegreerde opleidingstrajecten**" overwogen. Een plan is uitgewerkt, maar het draagvlak is momenteel onvoldoende stevig bevonden voor een opstart ervan.
- De **RTC-bruggenbouwers**, voor wie know how op het vlak van onderwijs en bedrijfsleven onontbeerlijk is, hebben onder facilitering van diva en met inbreng van de beleidsdomeinen Onderwijs & Vorming en Werk een lerend netwerk gevormd.

Deze leernetwerken krijgen in dit jaarverslag elk verder hun plaats.

Levenslang leren

3

3.1 Toll-net

3.1.1 Voorstelling

Toll-net is een netwerk van lesgevers, ICT-coördinatoren, directies van publieke opleidingsorganisaties, pedagogisch begeleiders en adviseurs van de onderwijsnetten, VOCVO, VDAB, SYNTRA Vlaanderen en SoCiuS. Binnen dit netwerk wisselen de leden ervaring en kennis uit over e-leren en gecombineerd leren voor volwassenen, zowel vanuit didactisch als technisch oogpunt. Dit gebeurt binnen *themagroepen* en op *activiteiten* van Toll-net.

“Toll” in Toll-net staat voor “Technologie-Ondersteund Levenslang Leren”. Dit netwerk situeert zich binnen een ruimer netwerk van actoren die actief zijn op het vlak van e-leren: het bedrijfsleven, hogescholen en universiteiten, educatieve uitgeverijen, Europese projecten, ... Toll-net wil samenwerking stimuleren tussen actoren in de volwasseneneducatie en elk van deze partners. Begin mei 2008 is het netwerk van start gegaan.

De werking van Toll-net is een antwoord op de vragen en behoeften die leven binnen de volwasseneneducatie m.b.t. e-leren en gecombineerd leren. De activiteiten en themagroepen binnen Toll-net faciliteren het organisatiebeleid van de leden m.b.t. e-leren en gecombineerd leren, én spelen in op concrete vragen op het werkveld.

3.1.2 Doelstellingen

Toll-net wil werken aan gedeelde kennis en innovatie in didactiek en zo bijdragen tot de kwaliteit van opleidingen van publieke opleidingsorganisaties en tot het bereik van nieuwe doelgroepen.

Om dit doel te bereiken werden volgende operationele doelstellingen vooropgesteld:

- Verhogen van competenties van lesgevers, ICT-coördinatoren, directies en pedagogisch begeleiders met betrekking tot e-leren en gecombineerd leren;
- Een gezamenlijke terminologie en kader creëren (o.a. een ontwikkelprofiel voor de e-lesgever);
- Een cultuur van kennis en e-content delen aanmoedigen en faciliteren, en daartoe de nodige infrastructuur en activiteiten opzetten;
- Het verder bouwen op bestaande good practices zoals Eliseleeren (zie 3.2) en het meebouwen aan bestaande of opstartende projecten.

In functie van deze operationele doelstellingen worden themagroepen en activiteiten (Toll-shops, de Toll-cursus en de website www.toll-net.be) opgezet.

3.1.3 Activiteiten

Een leernetwerk komt niet vanzelf tot stand. Om mensen samen te brengen organiseert Toll-net activiteiten. Deze dragen bij tot de competentieontwikkeling van de leden én scheppen mogelijkheden tot interactie tussen de leden.

Toll-shops

Deze hands-on workshops brengen lesgevers uit de volwassenen-educatie (een halve dag) samen rond een specifiek topic op het vlak van technologie-ondersteund leren. Op deze dagen krijgen lesgevers – in groepjes van 16 personen – nieuwe inzichten mee én wisselen zij ervaringen uit met collega's.

In mei en juni 2008 gingen de twee eerste Toll-shops door over 'Zin en onzin van e-leren en gecombineerd leren' en 'Inleiding in e-didactiek'. De deelnemers konden een of twee van deze Toll-shops volgen op 8, 21 en 26 mei, 5 en 10 juni 2008. In november 2008 gingen er Toll-shops door met als thema 'E-lesgever, wat een crack'. Net als de Toll-shops in mei en juni, waren deze Toll-shops snel volzet: er namen aan de Toll-shops in mei respectievelijk 158 en 152 deelnemers deel, aan de Toll-shops in november 96 deelnemers. Samen waren de Toll-shops goed voor 255 unieke deelnemers in 2008. Uit de evaluatieformulieren bleek een grote tevredenheid van de deelnemers.

Gezien de grote vraag naar bijkomende Toll-shops, werd het startpakket 'Kennismaking met e-leren' ontwikkeld. Dit pakket biedt presentaties, werkmateriaal en achtergrondinfo om zelf het thema e-leren te introduceren binnen een organisatie. Dit pakket werd in basisversie in 200 exemplaren verspreid op studiedagen en in 2008, 554 keer geraadpleegd op www.toll-net.be.

Toll-cursus

De Toll-cursus is een intensieve basiscursus van 6 modules met een doorlooptijd van 8 weken over didactische aspecten van e-leerprocessen en -applicaties. De cursus verloopt hoofdzakelijk online (op uitzondering van 3 bijeenkomsten). Tijdens de online- en fysieke contactmomenten werken de cursisten samen en geven feedback op elkaars taken. Naar het einde van de cursus wordt – onder meer in de module 'Netwerken en samenwerken' – de link gelegd naar participatie binnen het netwerk van Toll-net.

De cursus liep voor een eerste keer in oktober-november 2008. 44 cursisten verdeeld over 3 groepen namen deel, begeleid door in totaal 6 coaches.

De deelnemers van de eerste Toll-cursus ervoeren de Toll-cursus als een heel intensief traject. De inhoud van de modules werd als heel positief beoordeeld, net zoals de kwaliteit van de coaching.

Van de 44 deelnemers haalden er 40 helemaal de eindmeet en behaalden een attest. De vier personen die geen attest behaalden, stapten uit omwille van onverwachte bijkomende workload op het werk, of omwille van de voor hen te grote inspanning om de taken tot een goed einde te brengen.

www.toll-net.be

www.toll-net.be ondersteunt de netwerk-activiteiten van de Toll-cursus en de Toll-shops en voorziet tools en informatie die interactie en kennisdeling tussen lesgevers mogelijk maakt. De site werd in oktober 2008 online gelanceerd (voorheen was er een site waar beperkte informatie over Toll-net werd aangeboden).

De website kende in de korte periode na lancering, van oktober tot en met december 2008, al 6874 unieke bezoekers.

Het onderwerp van de website is "e-leren en gecombineerd leren voor volwassenen". De inhoud die aangeboden wordt is verworven binnen het netwerk en wordt op de website ingedeeld in vier subthema's: starten met e-leren, e-didactiek, tools en software en e-content.

Bezoekers aan de website kunnen zich lid maken van de 'Toll-community'. Zij kunnen een profiel aanmaken waarmee ze zich kunnen voorstellen, waarop zij gecontacteerd kunnen worden door andere leden rond het thema e-leren en gecombineerd leren.

Een belangrijke functie van deze site is dat behoeften, nieuwe trends en interesses snel gedetecteerd worden omdat de leden zelf vragen kunnen stellen op de site en ze praktijkvoorbeelden, nieuws, websites, trends, interesses, behoeftes, enz. kunnen delen met elkaar.

Aan de website is tevens ook een elektronische nieuwsbrief verbonden, die maandelijks aan meer dan 1000 ingeschrevenen wordt bezorgd.

3.1.4 Themagroepen

Om de drie activiteiten inhoudelijk te stoffen en een verdere uitbouw van het netwerk mogelijk te maken, worden binnen Toll-net themagroepen opgericht. In 2008 startten 3 themagroepen.

Hun werking bestaat enerzijds uit samenkomsten in workshops en anderzijds maken zij gebruik van hun eigen elektronische leeromgeving binnen Toll-net (<http://moodle.toll-net.be>).

Toll-redactie

In 2008 werd een redactieteam samengesteld voor de aanmaak van de inhoud over e-didactiek voor de Toll-cursus en www.toll-net.be. Het redactieteam bestaat uit meer dan 20 experts uit zowel volwasseneneducatie als uit hogescholen, universiteiten en het bedrijfsleven.

Concreet werkte de Toll-redactie gedurende een tweedaagse bijeenkomst de basis van 6 modules uit, die verder door het Toll-netteam werden afgewerkt. De e-content die de Toll-redactie aanmaakt, is bruikbaar in verschillende educatieve contexten en wordt onder meer via KlasCement voor iedereen downloadbaar gemaakt.

Themagroep e-coaching

In de themagroep e-coaching wisselen ervaren coaches en pedagogisch begeleiders expertise uit m.b.t. e-coaching in de volwasseneneducatie.

De voorliggende vraag in deze werkgroep is welke kennis, vaardigheden en attitudes een lesgever in de volwasseneneducatie kan ontwikkelen om beter in staat te zijn online leeractiviteiten in te zetten in hun onderwijs. De uitgewerkte lijst van competenties wordt gebundeld in een "ontwikkelprofiel" voor de e-lesgever in de volwasseneneducatie.

Doel van dit profiel is om een handvat te bieden aan de lesgever in de volwasseneneducatie die met online leeractiviteiten aan de slag wil gaan. Daarnaast is dit profiel de basis voor een pilot in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen Toll-net en het Europese TENCompetence project (zie www.tencompetence.org).

Tijdens twee workshops identificeerden en structureerden de deelnemers de belangrijkste competenties. In een online conferentie werd verder gesleuteld aan het ontwikkelprofiel. De voorlopige versie van dit ontwikkelprofiel was voor kennisdeling op de Toll-shops van november met als thema 'E-lesgever, wat een crack!'.

Themagroep e-content delen

De leden van de themagroep 'e-content' wisselen onderling informatie uit over pistes om e-content te delen en gaan na welke verdere stappen er samen – op het werkveld – gezet kunnen worden.

Deze werkgroep had in 2008 een eerste overleg over standaarden m.b.t. e-content. In een tweede bijeenkomst deelde de vertegenwoordiger van VDAB haar expertise met de andere leden.

3.1.5 Conclusie

In 2008 werden de fundamenten gelegd voor een werking waar verder op kan gebouwd worden. Het resultaat is dat Toll-net een draagvlak heeft, op korte tijd een grote bekendheid heeft verworven en kan rekenen op een netwerk van mensen en organisaties om in de toekomst efficiënt in te spelen op nieuwe uitdagingen.

De organisaties die Toll-net opstartten binnen diva, schatten Toll-net in als een succes, en als een initiatief dat leeft in het werkveld. De evaluaties na de activiteiten en de samenkomsten van de themagroepen wijzen ook in die richting. Ook de spreiding van de deelnemers over de verschillende opleidingsverstrekkers toont aan dat Toll-net goed geplaatst is om deze initiatieven te organiseren en het netwerk te ondersteunen.

De uitdaging voor de toekomst bestaat er in om deze fundamenten en de investeringen uit 2008 efficiënt te benutten en de ontstane dynamiek in het netwerk te versterken.

3.2 Leernetwerk Ondernemingszin

3.2.1 Voorstelling

Het Actieplan Ondernemend Onderwijs, één van de tien prioriteiten van de Competentieagenda 2010 van de Vlaamse regering, wil via een gecoördineerde strategie ondernemingszin in het onderwijs stimuleren, ondernemerscompetenties aanscherpen bij geïnteresseerde leerlingen en ondernemerschap voorstellen als loopbaanoptie.

SYNTRA Vlaanderen initieerde de idee om in de schoot van diva een Leernetwerk Ondernemingszin op te starten, ingegeven vanuit de opdracht van SYNTRA Vlaanderen om bij te dragen tot de afstemming van het vorming- en ondernemerschapgebeuren in Vlaanderen door het aangaan van (nieuwe) partnerschappen met overheid, middenveld en organisaties in functie van de behoeften en gedetecteerde lacunes.

3.2.2 Doelstelling

Het leernetwerk Ondernemingszin wil een platform aanbieden om kennis en ervaring te delen, bij uitbreiding te ontwikkelen, m.b.t. methodieken, activiteiten, instrumenten en werkwijzen om ondernemingszin bij jongeren en volwassenen te stimuleren. Dit sluit aan op de concrete vraag van onderwijsverstrekkers om afstemming tussen het aanbod en de pedagogische noden aan te scherpen.

Dit vertaalt zich in volgende operationele doelstellingen:

- Organiseren van workshops en voorzien van digitale instrumenten om kennis en ervaring m.b.t. de ontwikkeling van ondernemerscompetenties te delen;
- Detecteren van noden aan informatie, instrumenten op het vlak van de ontwikkeling van ondernemerscompetenties, (pedagogische) afstemming van instrumenten en methodieken op de noden van de gebruikers;
- Een gezamenlijke, transparante visie ontwikkelen rond ondernemingszin;
- Uitbreiden van bestaande initiatieven naar niet-economische richtingen binnen onderwijs en vorming;
- Realisatie van nieuwe samenwerkingsverbanden en stimuleren van partnerschappen.

Om deze doelstellingen te bereiken kan SYNTRA Vlaanderen (*Competento*) samenwerken met de andere diva-partners, die het belang van een leernetwerk ondernemingszin onderschreven.

3.2.3 Activiteiten

Diva en SYNTRA Vlaanderen organiseerden in november 2008 samen de infomarkt 'Ondernemerscompetenties in de klas' in het Provinciehuis te Leuven, in samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming en het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie. De opstart van het leernetwerk ondernemingszin werd daar aangekondigd en in workshops werd verkend of en in welke mate er belangstelling was voor een dergelijk netwerk.

Op de infomarkt namen 220 deelnemers deel, niet enkel lesgevers en directies uit het leerplichtonderwijs maar ook uit een ruimer publiek van opleidingsverstrekkers. De 13 praktische workshops werden met veel belangstelling gevolgd en de infostands konden de hele dag rekenen op geïnteresseerde bezoekers. De workshops over het leernetwerk ondernemingszin trokken 34 deelnemers aan.

Diva stelde op basis van bilaterale gesprekken en in overleg met SYNTRA Vlaanderen een actieplan voor het leernetwerk ondernemingszin op. Het leernetwerk ondernemingszin werd echter nog niet opgestart, ingegeven door de onduidelijke toekomst van diva vzw.

3.2.4 Conclusie

In 2008 werd een eerste stap gezet in de verkenning van een leernetwerk rond ondernemingszin. Verschillende partners zijn geïnteresseerd en ook vanuit het werkveld bleek er – op basis van de reacties op de infomarkt – veel interesse.

Gezien de rol van SYNTRA Vlaanderen als draaischijf ondernemersvorming zal SYNTRA Vlaanderen de rol als trekker opnemen bij de opstart en de verdere ontwikkeling van het leernetwerk ondernemingszin.

3.3 Geïntegreerde opleidingstrajecten

3.3.1 Voorstelling

Geïntegreerde opleidingstrajecten zijn bedoeld voor personen die hun (professionele) competenties willen ontwikkelen, maar hierin gehinderd worden door een tekort aan sleutelvaardigheden. Via een geïntegreerd opleidingstraject kan maatwerk geboden worden waardoor een cursist naast een (beroeps)opleiding in de zelfde periode ook begeleid wordt in het verwerven van sleutelcompetenties.

3.3.2 Doelstelling

Het voornaamste doel van een geïntegreerd traject is het maatwerk dat kan geboden worden in één georganiseerd traject, waardoor de uitstroom zonder afgewerkt leertraject tot een minimum wordt beperkt.

Om tot deze geïntegreerde trajecten te komen is samenwerking tussen opleidingsactoren nodig, met inhoudelijke en organisatorische afspraken.

3.3.3 Activiteiten

In 2008 inventariseerde het VOCVO de goede praktijken waarbij de Centra Basiseducatie betrokken waren. Diva vzw vroeg aan een van deze initiatieven, namelijk het rekenlabo te Leuven om hun ervaringen in een draaiboek neer te schrijven. Het rekenlabo is een samenwerking tussen Centrum Basiseducatie Leuven en VDAB Leuven over basiscompetenties rekenen op maat van de beroepsopleiding bouw. Het draaiboek werd via een CD-rom verspreid en werd raadpleegbaar op de diva-website.

Het draaiboek werd op 11 september gepresenteerd aan 40 geïnteresseerden uit VDAB-Competentiecentra en de Centra Basiseducatie. Daar onderzochten de aanwezigen in werkgroepjes hoe het draaiboek in elk van de Vlaamse provincies in de toekomst kan worden aangewend.

Diva onderzocht tevens de mogelijkheden om een leernetwerk met betrekking tot geïntegreerde opleidingstrajecten op te zetten. Na overleg met contactpersonen uit het diva-netwerk, werd een voorstel van actieplan opgesteld en voorgesteld aan de stuurgroep van diva vzw. Gezien de onduidelijke toekomstperspectieven op dat moment werd besloten om de uitvoering van dit actieplan niet op te starten.

3.3.4 Conclusie

Zowel VOCVO als VDAB volgen de effecten van de samenkomst op 11/9/08 op, met het oog op de implementatie van de rekenlabo's in andere regio's. In mei 2009 worden de effecten ten gronde bekeken, maar nu stellen we reeds vast dat men in de meeste regio's overweegt om rekenlabo's op te zetten en in de helft van de regio's zijn besprekingen tussen de centra Basiseducatie en de VDAB reeds bezig. Ook samenwerking rond andere basiscompetenties (taal, mobiliteit en ICT) wordt verkend in de lopende gesprekken.

3.4 De Vormingsdatabank en www.wordwatjewil.be

3.4.1 Voorstelling

[Www.wordwatjewil.be](http://www.wordwatjewil.be) wil de gebruiker wegwijs maken in het onderwijslandschap voor volwassenen. [Www.wordwatjewil.be](http://www.wordwatjewil.be) is dus een oriënteringsinstrument voor de burger en wil zo bijdragen tot de verhoging van de participatie van Vlamingen aan levenslang leren.

De vormingsdatabank, waarvan de gegevens op www.wordwatjewil.be worden voorgesteld, verzamelt informatie over het aanbod van opleiding en vorming in het kader van levenslang leren. De vormingsdatabank bevat ongeveer 70 000 leeractiviteiten.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, werkt diva vzw samen met VDAB, SYNTRA Vlaanderen, Basiseducatie, GO!, VSKO, OVSG, POV, SoCiuS, SLN (Steunpunt lokale netwerken), Hogescholen, Universiteiten, sectorfondsen, en diverse diensten van de Vlaamse administratie.

3.4.2 Doelstelling

De doelstellingen van www.wordwatjewil.be en de vormingsdatabank zijn oriëntering en transparantie in het opleidingsaanbod voor volwassenen. Daartoe dient de website een ruim bereik te hebben, en dient de kwaliteit van de gegevens optimaal te zijn.

3.4.3 Activiteiten

De website bereikt elke maand meer dan 10.000 unieke bezoekers. Uitschieters zijn ook in 2008 de maanden augustus en september met respectievelijk 25.265 en 24.553 unieke bezoekers.

Diva maakte – verder bouwend op de evaluatie in 2007 – een actieplan op voor 2008. Daarin stond de verdere kwaliteitsverbetering van de data voorop, terwijl diva ook het onderhoud van de applicatie en de dienstverlening bleef verzorgen.

Om tot een betere kwaliteit te komen werden volgende stappen gezet:

Actieplannen

Met de verschillende dataleveranciers werden begin 2008 actieplannen opgesteld en goedgekeurd, waarin de dataleveranciers zich engageren om een hoge kwaliteit na te streven bij het aanleveren van hun data. Bovendien is er een tussentijdse evaluatie uitgevoerd op basis van deze actieplannen om dit engagement aan de realiteit te toetsen.

Steekproeven

In het kader van het opstellen van de tussentijdse evaluatie van de actieplannen werden steekproeven gehouden.

Vereenvoudigen van aanleveren van gegevens

Om de workload voor opleidingsorganisaties bij het opladen van hun gegevens in de vormingsdatabank te verminderen, biedt diva organisaties de mogelijkheid om hun data aan te leveren via een gestandaardiseerde Excel-file. Een speciaal daartoe ontwikkelde applicatie zet de excel-files dan om naar .xml-bestanden. Deze nieuwe wijze van aanlevering van gegevens heeft grote voordelen voor organisaties (in praktijk vooral CVO's) ten opzichte van het ingeven van gegevens via invulformulieren.

Automatische data-transporten

Diva vzw was reeds de weg ingeslagen van automatische data-transporten via .xml. De evaluaties en de ervaring leerden dat deze vorm van data-aanlevering de beste garanties biedt. Zo gebeuren de gegevensoverdrachten van SYNTRA, VDAB, SoCius, Cevora en het Deeltijds Kunstonderwijs nu al volledig automatisch.

Omdat bleek dat de overdracht van de gegevens van de Centra voor Volwassenenonderwijs binnen de Vormingsdatabank het grootste struikelblok vormt, werd er nagegaan of deze gegevensoverdracht ook via een automatisch datatransport kon gebeuren. Dit kan gedeeltelijk door de opleidingsgegevens uit de mainframe van het Departement Onderwijs in de vormingsdatabank te laden.

In 2008 werd er hiervoor een ontwikkeling gedaan vanuit het Departement Onderwijs om de benodigde gegevens uit hun databank te halen en naar xml te vertalen. Aan de vormingsdatabank zelf werd er ook gesleuteld, om deze gegevens te ontvangen zonder dat de bestaande koppelingen worden verstoord. De gegevens die niet kunnen worden aangeleverd door het Departement blijven dan aan te leveren door de CVO's zelf.

Helpdesk

Diva vzw blijft ook de rol van helpdesk vervullen bij het opladen en aanvullen van gegevens. Vanuit de problemen en moeilijkheden die de leveranciers ervaren, komen de pijnpunten van de vormingsdatabank tot uiting. De kennis die dit oplevert, wordt meegenomen naar toekomstige ontwikkelingen aan de databank.

Om de gebruiker optimaal te bedienen van opleidingsinformatie nam diva vzw – naast het aanbieden en doorzoekbaar maken van de opleidingsinformatie op www.wordwatjewil.be volgende bijkomende acties:

Ervaringsbewijs.be

Diva werkte mee aan een pagina op de website www.ervaringsbewijs.be. Deze pagina (<http://www.ervaringsbewijs.be/andere-manieren/opleiding.html>) geeft een overzicht van opleidingen die kunnen helpen om kennis en vaardigheden op te frissen of uit te breiden in functie van het verwerven van een ervaringsbewijs.

Distributiekkanalen

Diva vzw ontwikkelde zogenaamde distributiekkanalen: zoekrobots die op bijvoorbeeld websites van steden en gemeenten worden geplaatst en die enkel relevante opleidingen weergeven. Zo kunnen inwoners van Oostende, Mechelen en Aalst nu zoeken in het opleidingsaanbod in en rond hun stad.

Samenwerking met de Vlaamse infolijn 1700

De website www.wordwatjewil.be bevat antwoorden op heel veel vragen die de burger eventueel heeft over het opleidingsaanbod, de opleidingsaanbieders en andere actoren in het onderwijsveld, cursus- en opleidingscentra, diplomering, ... Soms echter is zelfs dit nog onvoldoende. Daarom werkt www.wordwatjewil.be samen met de Vlaamse infolijn 1700. Daar kan de gebruiker terecht met zijn meest specifieke (opleidings-)vragen. Zo wordt er een maximale dienstverlening nagestreefd.

Uit de evaluatie van de vormingsdatabank in 2007, bleek naast de nood aan nog betere gegevens, ook de vraag van de gebruiker van de site naar een meer aantrekkelijke site met naast informatie uit de vormingsdatabank ook antwoorden op vaak voorkomende opleidingsvragen. In functie van de ontwikkeling van een hernieuwde website werkte diva vzw een nieuw concept uit. Tevens conform de evaluatie werd niet tot ontwikkeling van de nieuwe site overgegaan, zolang de kwaliteit van de data onvoldoende is.

3.4.4 Conclusie

Conform de conclusies uit de evaluatie van 2007, werkte diva vzw verder aan de kwaliteitsverbetering van de gegevens, vooraleer over te gaan tot de creatie van een meer aantrekkelijke website en verdere promotie.

Ondanks het ontbreken van promotieacties, blijft de website een groot aantal bezoekers aantrekken. De definitieve realisatie van de automatische data-aanlevering van opleidingsgegevens van CVO's

vanuit het mainframe van het Departement Onderwijs kan voor de vormingsdatabank de doorbraak betekenen m.b.t. de kwaliteit van de data. De nodige voorbereidende stappen daarvoor werden in 2008 gezet.

Naar het einde van 2008 toe werd duidelijk dat in 2009 niet langer diva vzw maar AHOVOS zal instaan voor het verdere onderhoud van www.wordwatjewil.be en de vormingsdatabank.

4

Facilitering RTC-werking

Onder impuls van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is einde 2007 een taskforce opgericht bestaande uit de huidige leden van de vzw diva en vertegenwoordigers uit de besturen van de 5 RTC's, met het oog op de vormgeving van een structurele samenwerking, in overleg met de beleidsbepalende partners.

In opdracht van deze taskforce is door diva en de coördinatoren van de RTC's een model van samenwerking uitgewerkt, EducT genaamd. Hierover is evenwel geen eensgezindheid bereikt in de taskforce.

In afwachting van een structureel partnerschap met de RTC's in het bestuur van de vzw, is bij aanvang van het jaar wel gestart met de uitbouw van enkele initiatieven die faciliterend werken ten aanzien van de RTC's.

4.1 RTC-forum

4.1.1 Voorstelling

Begin 2008 is op vraag van de taskforce het RTC-forum van start gegaan; een ontmoetingsforum van de vijf RTC-coördinatoren, gecoördineerd door diva.

4.1.2 Doelstelling

De RTC's ontmoetten elkaar met het oog op ontwikkelen van gezamenlijke activiteiten of het bepalen van ondersteunende activiteiten naar alle vijf de RTC's vanuit diva.

Het RTC-forum kreeg initieel tevens als opdracht criteria te bepalen voor gezamenlijke activiteiten, en tegelijk een voorstel uit te werken voor een mogelijk structureel samenwerkingsverband. Naderhand bleek evenwel de noodzaak deze besprekingen in een ruimer verband te voeren. Het RTC-forum focuste verder op de eerste, operationele, opdracht.

4.1.3 Werking

Het RTC-forum kwam ongeveer maandelijks bij elkaar. Lang is stilgestaan bij onderliggende spelregels die het evenwicht in ere zouden houden tussen enerzijds de RTC's onderling en anderzijds het centrale en provinciale niveau.

Naast uiteenlopende kleine ondersteunende acties –voornamelijk in de vorm van informatieverstrekking- is uiteindelijk geopteerd voor de Vlaamse uitbouw van een aanbod in e-learning betreffende auto-techniek (zie infra).

Binnen het RTC-forum werden ook de RTC-ondersteunende top-down activiteiten opgevolgd, in casu de problematiek van stages en van VCA (zie infra).

4.1.4 Conclusie

Een vlotte start van het platform van de RTC's en diva was geen evidentie: elke speler had een verschillende traditie en een sterke autonomie, en er was soms contaminatie met beleidsmatige besprekingen of beslissingen buiten het RTC-forum. De grote meerwaarde van het RTC-forum in 2008 zit vooral in de onderlinge kennismaking, waardoor een hechtere band tussen de RTC's is gegroeid.

Momenteel is het RTC-forum opgeschort in afwachting van vernieuwing van de vzw.

4.2 E-learning autotechniek

4.2.1 Voorstelling

Diva maakte een budget vrij om een aanbod aan didactisch materiaal te verwezenlijken voor leerlingen onder het doelpubliek van de RTC's. De voorwaarden waren:

- het didactische materiaal is niet beschikbaar in Vlaanderen
- het wordt netoverschrijdend ingezet
- de aanwending is mogelijk in alle RTC-regio's
- het materiaal speelt in de kaart van de dichting van de kloof tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Vanuit de onderwijskoepels werden enkele gebieden aangegeven met een scherpe nood aan didactisch materiaal. Er werd gekozen voor het gebied betreffende e-learning (automotive).

4.2.2 Doelstelling

Het RTC-forum besloot een e-platform uit te bouwen van waaruit bestaand aanbod in dit domein zou worden ter beschikking gesteld ten aanzien van alle belanghebbende leerlingen en leerkrachten in Vlaanderen. De doelgroep bestaat uit 86 scholen in Vlaanderen (2600 leerlingen).

4.2.3 Activiteit

Het eerste pakket dat aangeboden werd is "Electude". Het betreft een LCMS (Learning Content Management System) inzake motorvoertuigenelektronica. Electude is gebaseerd op korte modules (leerpakketjes) waaruit de docent een 'leerarrangement' op maat voor zijn leerlingen samenstelt.

Leerkrachten die met dit aanbod aan de slag willen, volgen eerst 2 dagen opleiding bij Electude in Eindhoven via CNO.

Intussen lopen contacten met het sectorfonds Educam in functie van het toegankelijk maken van hun pakket "Autoweb", dat complementair kan worden ingezet.

4.2.4 Conclusie

Op 31/12/2008, met nog driekwart van het schooljaar te gaan, zijn 250 leerpakketjes afgewerkt op een totaliteit van 1200.

Verspreid over 35 scholen zijn 937 leerlingen en 47 leerkrachten ingeschreven. Dit is 41 procent van de beoogde scholen en 36 procent van de in aanmerking komende leerlingen.

4.3 Stages voor leerlingen en leerkrachten

4.3.1 Voorstelling

In 2008 ging, volledig conform de competentieagenda 2010, steeds meer aandacht naar de integratie van een leertraject en het arbeidsleven. Een stage is in dit verband een dankbaar instrument.

Diva was al gestart met de realisatie van een matchingsinstrument voor stagairs en bedrijven, het Stageforum. In 2008 nam het thema stages aan belang toe door de samenwerking met de RTC's, die op lokaal vlak een belangrijke speler zijn in de verbinding tussen onderwijsinstellingen en bedrijven.

In 2008 is elk RTC versterkt met maximum 3 bruggenbouwers. Dit zijn consultants die specifiek als opdracht kregen om op het terrein meer en betere stages te faciliteren, zowel voor leerlingen als voor leerkrachten.

4.3.2 Doelstelling

Het objectief was om de RTC's en bruggenbouwers te faciliteren in hun rol als "stagemotor", zowel op vraag als met een centraal aanbod van instrumenten.

Concreet bestond de opdracht uit volgende 3 activiteiten om kwaliteit en kwantiteit van het werkplekleren te bevorderen:

- exploitatie van www.stageforum.be voor leerlingen, studenten en werkzoekenden;
- promotie van www.leerkrachtenstageforum.be voor leerkrachten uit het onderwijs;
- aanbod van informatie, advies en netwerking aan de bruggenbouwers van de RTC's.

4.3.3 Activiteiten

4.3.3.1 Stageforum

De website www.stageforum.be is een instrument dat door middel van een databank informatie-uitwisseling mogelijk maakt tussen enerzijds stagezoekers en anderzijds stageaanbieders, met het oog op een verbetering van de matchingsmogelijkheden. Daarnaast wil stageforum zo veel mogelijk informatie over stages en werkplekleren ter beschikking stellen, zowel voor de stage-aanbieder als

voor de stagezoeker. Onder het begrip stage verstaan we zowel een onbezoldigde stage als een bezoldigde werkplek.

Het stageforum ging officieel van start in september 2006. 2008 was dus het tweede volledige werkingsjaar.

Een succes is het Stageforum nog niet te noemen. Een omstandige evaluatie zoals die van 2007, is niet opnieuw gemaakt in 2008. De discussie loopt nog, met onder andere de RTC's, onderwijspartners, sectoren en beleid, over de opportuniteit, het doelpubliek en de wijze van inzetten van dit instrument.

In 2008 is daarom de programmatorische optimalisatie en de promotie low profile gehouden.

programmatie:

Eén belangrijke wijziging werd aangebracht aan het Stageforum: door een koppeling aan het VKBO wordt het, na extra programmatie van een statistische module, mogelijk gegevens per sector te filteren.

promotie

- in het studentenblad Guido verscheen een advertentie
- naast de reeds bestaande distributiekanaal werd er nog één aangemaakt op de website van Agoria en RTC Limburg.
- diverse gesprekken met sectoren en werkgeversorganisaties

evaluatie:

In 2008 noteerden we 5.565 zoekopdrachten naar stagairs en 34.098 zoekopdrachten naar stageplaatsen.

Gemiddeld waren op het forum 264 stageplaatsen en 74 stagairs te vinden. Zoals in 2007 betreft het voornamelijk stageplaatsen en stagairs met betrekking tot het hoger onderwijs.

De beweging op het Stageforum met betrekking tot het leerplicht-onderwijs is bijzonder gering.

Vanuit werkgevershoek is er wel veel interesse in het Stageforum. Het onderwijsveld daarentegen ziet hierin weinig meerwaarde in de strijd voor meer en betere stageplaatsen: men opteert voor andere -persoonlijke- kanalen. Het Stageforum zou dan soelaas kunnen bieden voor hen die geen toegang hebben tot die kanalen, doch het doelpubliek dat hieronder valt, is wellicht beter gebaat bij meer begeleiding en ondersteuning bij de matching, dan bij een digitale tool. Ook de RTC's zijn momenteel die mening toegedaan.

De toekomst van het Stageforum zal dan ook in 2009 worden besproken.

4.3.3.2 Leerkrachtenstageforum

De Minister van Werk, Onderwijs en Vorming onderstreepte in 2008 het belang van praktijkervaring in het bedrijfsleven voor leerkrachten.

In dit kader werd een instrument ontworpen dat als doel heeft leer-

krachten makkelijker aan een stageplaats in een bedrijf of organisatie te helpen. Diva werd betrokken bij de ontwikkeling, en verzorgde de promotie van het leerkrachtenstageforum zodra het -begin juli-online ging.

Actieve promotie startte pas in oktober, wanneer duidelijkheid bestond omtrent de tegemoetkoming vanwege het beleid aan bijvoorbeeld leerkrachten die in de vakantie stage lopen.

Het leerkrachtenstageforum is momenteel een toepassing op de onderwijsserver met 2 accesdatabanken. Een accesdatabank bevat de leerkrachtenstageplaatsen ingegeven door bedrijven en organisaties, de andere bevat de aanvragen voor een leerkrachtenstageplaats door leerkrachten en ondersteunend personeel. De beide databanken zijn door het publiek raadpleegbaar.

promotie:

- Diva ontwierp en zond op het doelpubliek (leerkrachten) gerichte affiches naar alle gewone en buitengewone secundaire, voltijdse en deeltijdse, scholen;
- De sectorfondsen en de bruggenbouwers van de RTC's zijn gevraagd om promotie te voeren binnen hun eigen netwerk. Buiten de affiches voor leerkrachten werden daartoe eveneens affiches en flyers ontwikkeld voor bedrijven;
- Diva was ter promotie aanwezig op de internationale dag van de leerkracht die doorging op 10 oktober 2008 op de Internationale Hogeschool Groep T. Deze dag had als centraal thema 'de kwaliteit van het Vlaams onderwijs'. Menig geïnteresseerde vroeg om info aan de infostand;
- Sectorfondsen, bedrijven, onderwijsveld en anderen ontvingen een elektronische mailing van diva;
- Via Klasse voor leerkrachten werd de lancering van het leerkrachtenstageforum aangebracht.
- Sommige bruggenbouwers hebben het leerkrachtenstageforum aangeprezen bij hun contacten in scholen.

evaluatie:

Op 31 december 2008 -goed 2 maanden na de start van de promotie- waren 8 stageplaatsen zichtbaar, aangeboden door 13 geregistreerde bedrijven en 10 van de 106 geregistreerde leerkrachten stelden zichzelf kandidaat voor een bedrijfsstage. Er zijn tevens 10 intermediairen geregistreerd.

4.3.3.3 Bruggenbouwers

Diva organiseerde drie vormingsmomenten voor de bruggenbouwers, om hen wegwijs te maken in de terreinen onderwijs en arbeidsmarkt. Bij deze momenten werden steeds de relevante overheden of andere stakeholders betrokken. Het uitgangspunt van diva-leren en/in netwerken- werd hierbij gehanteerd.

onderwijs-arbeidsmarkt

Een eerste vormingssessie in het voorjaar focuste op de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Vooral de kennismaking met het bedrijfsleven kwam aan bod, met als belangrijke speler de sectoren. Hiervoor

werkte diva samen met het Departement Werk en Sociale Economie.

onderwijslandschap

De tweede sessie overschouwde het Vlaamse onderwijslandschap. De informatie werd grotendeels gebracht door het Departement Onderwijs en Vorming.

stages

In september werd een volledige vormingsdag georganiseerd, inzoomend op de belangrijkste thematiek van de bruggenbouwers: stages voor leerlingen en voor leerkrachten.

Experten van het Departement Onderwijs en Vorming belichtten de juridische aspecten. Specifieke aandacht ging naar het systeem van werkplekleren in het deeltijds en bijzonder onderwijs

In de namiddag waren er verschillende workshops waarin instrumenten ter bevordering van de kwaliteit van stages en werkplekleren werden voorgesteld, en was er een need-and-meet-sessie met sectorconsulenten.

evaluatie

De achtergrond van de bruggenbouwers is heel verschillend. Voor velen waren de voorziene vormingssessies broodnodig en erg zinvol om een zicht te krijgen op de sector. Daarnaast waren deze momenten ideale gelegenheden om een informeel netwerk van bruggenbouwers te faciliteren.

De laatste sessie is wellicht het meest belangrijk geweest: sectorconsulenten maakten op 1 namiddag kennis met alle 5 de RTC's, en de bruggenbouwers en RTC-coördinatoren hadden contact met heel wat sectorconsulenten.

4.3.4 Conclusie

De problematiek van de stages aanpakken vereist een samenwerking tussen vele spelers: RTC's, diva, beleid, sectoren, onderwijsnetten,... Een geïntegreerde en breed gedragen aanpak blijkt nodig. In 2009 zal de hervormde vzw de bestaande instrumenten kritisch bekijken, en verder een relevante ondersteuning uitwerken naar de RTC's.

4.4 VCA

4.4.1 Voorstelling

VCA of "VeiligheidsChecklist voor Aannemers" kadert in de problematiek van veiligheid op de werkplek. Bij (onder-)aanneming van industriële opdrachten blijkt meer en meer dat het beschikken over een VCA-attest een noodzaak is voor de aannemer. Het bezit van een *attest basisveiligheid VCA* wordt geëist door vrijwel alle ondernemingen uit de chemische en petrochemische industrie, bouw, tuinbouw, metaal, transport en installatiesector. De lijst van onder-

nemingen die een VCA attest van al hun werknemers eisen is terug te vinden op de website van BeSaCC-VCA vzw.

Het ondersteunen van de mogelijkheid voor vele leerlingen tot het behalen van een VCA-attest past daarom in de thematiek van de aansluiting onderwijs/opleiding-arbeidsmarkt: vele stageplaatsen zijn immers niet toegankelijk zonder VCA-attest, en het beschikken over een VCA-attest verhoogt de tewerkstellingsmogelijkheden in de sector. Bij het behalen van een attest worden er dan ook twee exemplaren afgeleverd, een voor de werkgever en een persoonlijk attest voor de stagiair.

In het Vlaamse onderwijs komt VCA al aan bod maar dit is regionaal erg verschillend. Scholen organiseren zelf vaak al VCA-opleidingen en -examinering voor leraren en leerlingen, vaak onder coördinatie van RTC's; Dit alles met een ruime financiering van sectoren als bouw of metaal voor leerlingen uit deze vakgebieden.

4.4.2 Doelstelling

Op vraag van de Minister van Werk, Onderwijs en Vorming maakte diva vzw zich in 2008 klaar om op te treden als centrum voor VCA-certificatie voor de circa 18 000 vijfdejaarsleerlingen uit industriële sectoren en leerjongeren.

Naast het behalen van de erkenning als examencentrum, werd diva gevraagd om de examinering samen met de RTC's voor te bereiden zodat alle leerlingen op uniforme wijze een VCA-diploma kunnen behalen.

4.4.3 Activiteiten

Met de RTC's werd een concept ontwikkeld voor gecoördineerde organisatie van VCA-examens, waarbij de communicatie naar scholen, het verzamelen van inschrijvingen en de concrete organisatie in een samenwerking gebeurt met de RTC's. De attesten worden uitgereikt onder de licentie van diva vzw.

Tijdens de voorbereidingen om een licentie te behalen, werd diva vzw geleidelijk als een belangrijke partner aanzien door het accrediteringsorgaan vzw BeSaCC-VCA. Dit bracht mogelijkheden teweeg om alle RTC's op voordelige wijze van opleidingsmateriaal te voorzien, en mee te wegen op de optimalisering van de examenvragen.

Concreet zijn volgende zaken gerealiseerd:

- Diva verkreeg een voorlopige erkenning als examencentrum, op basis van een grondig uitgewerkt accreditatiedossier dat de werking van het examencentrum in zijn volledigheid (functies, rollen, procedures) beschrijft, met veel oog voor kwaliteitsborging. Dit opent het recht tot uitreiking van volgende attesten aan geslaagde examinandi: VCA-basis voor operationelen en VCA-VOL voor leidinggevenden.
- Diva leverde een pedagogische bijdrage als deelnemer aan de volgende organen van de vzw BeSaCC-VCA:
 - De werkgroep voor het opstellen, evalueren en beheren van de examenvragen ("technische commissie kwaliteitsbewaking examenvragen")

-
- De werkgroep voor het opstellen, evalueren en beheren van de eind- en toetstermen;
 - De begeleidingsgroep voor het opstellen van de opleidingshandboeken.
 - Diva bezorgde de RTC's handboeken B-VCA voor het schooljaar 2008-2009 bestemd voor alle leerlingen uit de doelgroep, en bekam van de bouwsector volledige financiering van de handboeken bestemd voor de convenantscholen.
 - Diva ontwikkelde verschillende pistes, deels in samenwerking met de RTC's, om VCA-examinering te realiseren, en trof de nodige voorbereidingen voor schriftelijke examinering tijdens het schooljaar 2008-2009. Mogelijkheden om online examinering te verwezenlijken zijn onderzocht, en een planning is opgesteld om in 2009 tot een uitgetest betrouwbaar en haalbaar concept te komen.
 - Diva richtte een werkgroep op, bestaande uit afgevaardigden van elk RTC, SYNTRA-Vlaanderen en diva. Hier werden praktische afspraken gemaakt en hebben RTC-vertegenwoordigers een initiatieopleiding VCA-examinator genoten.

4.4.4 Vervolg

Bij de jaarovergang en de omvorming van de vzw, is de VCA-opdracht aan diva afgesloten. De examinering wordt in 2009 provinciaal georganiseerd, onder de coördinatie van de onderscheiden RTC's.

Wie is wie

5

De leden van diva vzw:**Raad van Bestuur op 31/12/08**

Bestuurslid	Plaatsvervanger
Fons Leroy, voorzitter, (VDAB)	Jan Vandepoele, (VDAB)
Frank Roegiest, (VDAB)	Theo Leyman (VDAB)
Johan Artois, (SYNTRA Vlaanderen)	Mia Van Humbeeck, (SYNTRA Vlaanderen)
Luc Neyens, (SYNTRA Vlaanderen)	Ben Bruyndonckx, (SYNTRA Vlaanderen)
Urbain Lavigne, (GO!)	Luc Brion, (GO!)
Mieke Van Hecke, (VSKO)	Kurt Berteloot, (VSKO)
Patriek Delbaere, (OVSG)	Bavo Van Soom, (OVSG)
Patrick Weyn, ondervoorzitter, (POV)	Ann De Herdt, (POV)
An Butaye, (FBE)	Vanden Eynde Christof, (FBE)
Fred Dhont (SoCiuS)	Ronny Leenknecht, (SoCiuS)
Pieter Van Damme, (Steunpunt Jeugd)	Bert Pieters (Steunpunt Jeugd)

Diva-staf op 31/12/08

Directie	Michel Clerinx
administratie, secretariaat, boekhouding	Kim Van Havere
LLL-team	coördinatie: Steven De Pauw Konnie Vanhoof, Leen Jacobs, Chris du Pont, Luk Verbeke, Wouter Krznaric
RTC-team	coördinatie: Bram Dekoning Gunther Coppens, Hanne Van Laer, Leo Van Hasselt

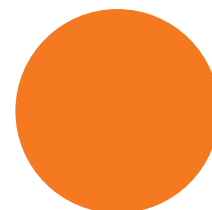
Samenstelling
diva vzw

Verantwoordelijk uitgever
Michel Clerinx
Koning Albert II-laan 15
B-1210 Brussel

Lay-out
Departement Diensten voor het
Algemeen Regeringsbeleid
Communicatie
Patricia Vandichel

Druk
Agentschap voor Facilitair Management
Digitale drukkerij

Depotnummer
D/2008/3241/370

www.diva-vlaanderen.be

